

Column Open Leiderschap

De baas is de leider niet

In de 'Open Leiderschap' filosofie van deze column kijken we op open wijze naar de *totale* persoon van de leider zowel als van diens medewerkers. We zijn geïnteresseerd in het bewuste denken én in het niet-bewuste denken voor zover we daar enig inzicht in kunnen verwerven of vanuit gedrag kunnen afleiden. Op deze manier kijken we nu naar het verschil tussen leider en baas.

Even kort door de bocht scheurend... Een baas doet de dingen gebeuren die moeten gebeuren. Een leider zorgt dat de dingen gebeuren. Beiden maken van een vierkant een cirkel. Een baas doet dat door 'overbodig' materiaal weg te hakken. Een leider doet het door te laten groeien. Een baas denkt dat hij in zijn functie alleen hard kan zijn ofwel slap. Hij heeft gelijk, als baas. Een leider is noch hard noch slap, maar stevig en zacht. Dat heet 'vriendelijk'. Een baas heeft angst voor grenzen: hij blijft er verre van weg of vliegt er snel overheen. Een leider gaat ernaartoe. Als de anderen bij de grenzen toekomen, heeft hij ze in de mate van het mogelijke verkend en is wellicht ook reeds een grens verder geweest. Een baas dwingt. Een leider nodigt uit, intens en efficiënt... Een baas is 'eenzaam aan de top'. Een leider ook, maar het betekent iets anders zoals de leider zelf weet. En zo kan men nog een hele tijd doorgaan... Herkent u zich als baas of leider?

Men gaat er dikwijls vanuit dat het bewuste denken van onze soort (*Homo sapiens*) in de plaats is gekomen van het onbewuste denken van onze heel erg verre voorouders. Niet zo. Het menselijke onbewuste is zelfs veel *ruimer* dan dat van onze voorouderlijke species. Het bewuste denken kwam niet in de plaats ervan, maar er bovenop. (Dit laatste is niet helemaal juist... maar laat het ons simpel houden.) Dit bewustzijn gaf ons een speciale niche op deze planeet. En wat voor één! Het gaf ons ook een speciale moeilijkheid: ego. Beter gezegd: 'louter ego': iets dat denkt alléén thuis te zijn, alléén baas in eigen geest. Dus: geen rekening houdend met onbewuste factoren, noch bij zichzelf noch bij anderen. Deze *dissociatie* is catastrofaal voor leiderschap en toont zich in het verschil tussen baas en leider. Leiderschap zonder dissociatie is waar *Open Leiderschap* over gaat. Men kan gerust zeggen dat de huidige wereld hier in alles waar leiderschap van pas komt héél veel nood aan heeft.

Open Leiderschap betekent per definitie rekening houden met de totale persoon. Dit is geen terugkeer naar psychoanalyse. Geen graafwerk. Ook geen 'eenvoudige techniekjes'. Het is een openheid die van dieper uit uzelf komt dan van waaruit techniekjes kunnen gebruikt worden. Het veronderstelt een vertrouwen in diepgang die op goede wijze ondersteund wordt. Dit is iets anders dan een opeenstapeling van angsten en neuroses. Het veronderstelt vooral een leider die wil en durft te werken aan zichzelf. Die dus op de eerste plaats het belang hiervan inziet! 'Persoonlijke groei' in leiderschap wordt veel meer dan een ver-van-mijn-bed zweverig iets. Meer en meer wordt het de basis van een toekomst waarin de bedrijfsgroei uiteindelijk hiervan afhangt. Echt diepgaand leiderschap straalt dan uit het hele bedrijf. De beste werknemers worden hierdoor aangetrokken, zeker in een steeds competitievere en mobieler arbeidsmarkt. De toekomst dus, maar eigenlijk ook reeds het heden. We evolueren zienderogen naar een bedrijfswereld waarin de menselijke factor het verschil maakt. Technologische middelen versterken dit doordat ze de gemiddelde werknemer meer dan ooit 'empoweren'. Daar kan men weinig tegen beginnen. En daar hoeft men natuurlijk ook weinig tegen te beginnen. Bedrijven - en ook regio's en landen - met een bazencultuur verliezen zo

echter de slag ten voordele van concurrenten met een cultuur van echt diepgaand, zeg maar *open* leiderschap.

In het aanbod van ‘persoonlijke groei’ zit veel meer kaf dan koren. Het gaat dan ook veelal over subtiele zaken waar men snel over en voorbij is zonder het te merken. Het is gemakkelijk te doen alsof. Driewerf opletten geblazen! Temeer daar het over niet alleen subtiele maar tegelijk ook heel centrale en belangrijke zaken gaat. Namelijk: alles wat te maken heeft met *bezieling*. U kan er ook

Een baas roept zelfs als hij luistert. Een leider luistert zelfs als hij praat.
--

andere woorden voor gebruiken zo u wenst. Woorden veranderen de essentie niet. Het is deze essentie waar alles rond draait. Ook uw leiderschap.

Meer info: www.openleiderschap.be

De auteur is arts, master in cognitieve wetenschappen en A.I., doctorandus in medische wetenschappen